

Solidaritet med Venezuela!

Detta skriver jag söndag 27 januari mitt under USA:s statsk uppsaktion mot Venezuela. Stödd av några latinamerikanska högerregeringar kräver Trumpregeringen att Venezuelas president Nicolás Maduro skall ersättas av en Juan Guaidó, som tydligen fått sina instruktioner på plats i Vita Huset. Guaidó är ny ordförande i Venezuelas nationalförsamling, som sedan 2016 är olagligförklarad av landets Högsta Domstol.

All options are on the table säger Vita Huset när de hotar med vapenmakt. Allt för att skaffa kontroll över Venezuelas olja och sätta stopp för Venezuelas folkspirande socialism. Monroedoktrinen från 1823, som betraktar Latinamerika som USA:s bakgård, har numera återupptagits i retoriken.

Även vissa europeiska regeringar vill göra sig till förmyndare över Venezuelas folk. Statskuppen måste ske snyggt, och Tyskland, Frankrike, Spanien och Storbritannien kräver att Venezuela måste utlysa nyval inom åtta dagar annars erkänner de USA:s lakej Guaidó som president. Vår utrikesminister Margot Wallström säger att hon ”vill se en ordnad politisk process fram till fria och tillförlitliga val, som kan återupprätta demokratin”.

Venezuela är en demokrati!

Men Venezuela har en väl utvecklad deltagande demokrati som även vi i vårt land kan lära oss av. Sedan 1998, då Hugo Chávez valdes till president, har Venezuela haft 25 val, varav 7 om presidentskapet. Efter beslut i nationalförsamlingen och folkomröstning år 1999 fick venezolanerna sin nya grundlag som fastlägger landets demokratiska system.

Förre presidenten i USA, Jimmy Carter, som vunnit Nobels fredspris för sitt arbete för demokrati och konfliktlösning, sa år 2012: ”Faktum är att av de 92 val som vi bevakat, skulle jag säga att valprocessen i Venezuela är den bästa i hela världen.”

Tekniskt är valen mycket säkra med såväl val i dator som pappersvalsedlar. Oftast registrerar sig en mycket hög andel – nära 100 procent – av valmanskåren. President Maduros parti PSUV, chavisterna, är populärt. I guvernörsvalet i oktober 2018 vann de i 18 av de 23 delstaterna. I borgmästarvalen i december samma år vann chavisterna i 308 av 335 kommuner.

Dialog med oppositionen

President Maduro, och före honom Hugo Chávez, har alltid varit öppna för dialog och samarbete med oppositionen, som emellertid sällan varit framgångsrik i valen. En högerextrem del av oppositionen nöjer sig

inte med det utan lerrar sig som landsförrädare med USA som agerar för regimskifte. TV-bilderna av våldsamheter blir då ett led i att skapa opinion i västvärlden mot chavisterna. Tidpunkterna för de olika valen är fastlagd i lag.

Inför presidentvalet 2018 inledde Maduro förhandlingar med oppositionen. Med Spaniens förre premiärminister José Luis Zapatero som medlare nådde de framgång och hade en överenskommelse att underteckna.

Allt var klart. Men efter ett samtal, som oppositionens ledare Julio Borges hade med USA:s dåvarande utrikesminister Rex Tillerson, uteblev Borges från undertecknandet, och han undanbad sig erbjudanden om ytterligare samtal.

Presidentvalet 20 maj 2018

genomfördes ändå. Utöver Nicolás Maduro fanns tre kandidater. Maduro vann, men den våldsbenägna delen av oppositionen ville inte godkänna valet. Internationella valobservatörer och kandidaterna själva gav klart godkänt betyg. Det är detta val som USA och dess anhängare är missnöjda med och som de använder som svepskäl för lanseringen av den självutnämnde ”presidenten” Juan Guaidó. ●

Martin Österlin

Bakgrund: Varför Venezuelas nationalförsamling har olagligförklarats

2016 beslöt nationalförsamlingen, där oppositionen då var i majoritet, att ge tillträde till tre politiker, trots att Högsta Domstolen hade ogiltigförklarat dem på grund av valfusk och köp av röster. Med bortfallet av dessa tre skulle oppositionen inte ha uppnått kvalificerad majoritet. Så länge de tre är kvar är nationalförsamlingen enligt grundlagen inte legal och kan inte fatta beslut. I ett sådant nödläge är det Högsta Domstolen som tar över nationalförsamlingens ansvar. Domstolen bemyndigade då presidenten att lösa frågan. Med stöd av grundlagen initierade Maduro allmänna val till en konstituerande församling, som har uppdraget att förbereda en ny grundlag, men som också kan ges annat ansvar.

Den konstituerande församlingen – 545 ledamöter – valdes genom personval och tar det ansvar som nationalförsamlingen annars skulle ha, men inte kan ha på grund av dess lagtröts. Oppositionen bojkottade valet till den konstituerande församlingen. Personvalet av församlingen har utformats så alla olika delar av landet och alla samhällssektorer ska vara representerade.

(Venezuelas grundlag finns på nätet på spanska och engelska.)